

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 8, 1974

LETO LXXVI. — VOL. LXXVI

Večja brezposelnost ne bo končala varčevanja

Zakladni tajnik M. E. Simon je dejal, da povečanje brezposelnosti na 6% in morda še čez ne bo privedlo do povečanja zveznih izdatkov.

WASHINGTON, D.C. — Zakladni tajnik William E. Simon in predsednikovi gospodarski svetovalci so pristali uravnotežen proračun in omejevanje obkora denarja kot sredstev v boju proti inflaciji. Ker je ta postala tako mogočna, izjavljajo, da jo je možno zloniti in primerno omejiti le z odločnimi ukrepi.

Med takimi odločnimi ukrepi je na prvem mestu uravnotežen zvezni proračun, ki ga je možno doseči z omejitvijo izdatkov ali pa s povečanjem dohodkov, kar bi pomenilo povišanje davkov. Obe poti sta težavni, obe prizadeneta mnogo ljudi. Celo močne vlade se bojijo na ta pota. Tako smo videli pred leti predsednika L. B. Johnsona, da ni uveljavljal povišanja davkov za kritje povečanih izdatkov vojskovanja v Vietnamu. Tudi Nixon ni šel na tako pot, ker je hotel biti ponovno izvoljen.

Prav ta želja in smoter sta ga privedla do tega, da ni omejil zveznih izdatkov in povečeval zvezni dolg, s tem obkora denarja in seveda — inflacijo. Sedaj se je odločil za nekaj skromnih ukrepov v boju proti njej, ki pa jim nihče dosti ne verjame, ko postaja njegov položaj vedno bolj negotov, njegova bodočnost temna.

Zakladni tajnik W. E. Simon je slično kot Kenneth Rush, Nixonov glavni gospodarski svetovalec v Beli hiši, zatrjeval v svojem razgovoru na televiziji, da tudi povečanje brezposelnosti ne bo privedlo do spremembe v sedanji zvezni politiki omejevanja izdatkov. Ta je sedaj začela kazati nekaj uspeha in jo je treba nadaljevati. Predsednikovi gospodarski svetovalci pripenjajo, da utegne brezposelnost porasti na 6% ob nadaljevanju sedanje zvezne gospodarske politike, pa poudarjajo, da je ta nuja, če hočemo inflacijo res omejiti.

Izraelska letala bila spet nad Libanonom

BEIRUT, Lib. — Izraelska letala so včeraj dvakrat napadla gverilski oporišča v južnem Libanonu in odgovor na ugrabitve štirih arabskih delavcev po gverilcih v bližini izraelsko-libanonske meje.

Libanonsko poročilo pravi, da so Izraelci skušali ugrabitve rešiti, pa jim to ni uspelo, četudi so vdrlj preko meje v Libanon. V nadomestilo so prijeli "6 osumljencev".

VSEM DOPIŠNIKOM

Kdor želi imeti svoj dopis objavljen v listu do določenega dne, naj pazi, da bo ta vsaj en teden pred tem dnevom v uredništvu, ker sicer ne moremo obljubiti, da bo dopis pravočasno objavljen. Izjema so le kratke "mestne novice".

Vremenski prerok

Oblačno in deževno. Najvišja temperatura okoli 82 F (28 C).

PORTUGALSKA SVARI KRITIKE VOJAŠTVA

LIZBONA, Port. — Portugalski vojaški vodniki so pred par dnevi objavili obsežen program za osvoboditev afriške posesti, pa opozorili nato domače kritike oboroženih sil na nevarnost "ostre kazni". Kot prvi ukrep je bilo ustavljeno izhajanje skrajnega levičarskega tednika "Luta Popular" (Ljudski boj), katerega urednik Sanchez je ed maja v ječi.

Tednik je glasilo "Gibanja za reorganizacijo proletariata", maoistične skupine, ki je ponovno napadla vojaško vladno in izražala dvom, da bi ta uvedla demokracijo doma in dala svobodo afriškim pokrajinam Portugalske.

Sedemčlanska vojaška junta pod vodstvom gen. Spinole je objavila, da bo priznala neodvisnost Gvineje, postopno pa tudi Mozambiku in Angoli. To hoče izvesti rednim putem, ki naj prepreči vsa nasilja in zmede. Prav tako se je lotila reševanja gospodarskih in socialnih vprašanj, ki tlačijo deželo.

Neofašistična skupina se hvali z bombo v vlaku

RIM, It. — Neofašistična skupina "Ordine nero" (Črni red) je izjavila, da je namestila bombo v potniški vlak iz Florence proti severu, ki je ubila 12 potnikov, 48 pa jih ranila.

S tem dejanjem je hotela dokazati, da "lahko namesti bombe, kamor in kadar hoče" kljub vsem vladnim varnostnim ukrepom. Vladi očita, da "vodi Italijo v marksizem, ko razpušča naše organizacije".

Kamenčki kongresnikom

WASHINGTON, D.C. — Kamenčki — na stotine — jih pri naša pošta članom Kongresa z navedbo Kristusovih besed:

Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen! V svetopisemski zgodbi so vsi tožniki tiho odšli, nihče vendar ne pričakuje, da bi se kaj takega zgodilo z Nixonovimi tožniki, pa naj bo "kamnata pošta" še obilnejša!

Brežnjev se sestal s parlijskimi vodji satelitskih držav

V pretekli dneh so imeli vodniki satelitskih držav sestanke s sovjetskimi partijskim vodnikom ob Črnem morju.

MOSKVA, ZSSR. — Čas počitnic je tudi v Sovjetski zvezi, vodniki države in partije so v svojih poletnih bivališčih, večji del ob Črnem morju. Tam je že nekaj časa tudi glavni partijski vodnik Leonid Brežnjev. K njemu so prišli tekom zadnjih dni vodniki satelitskih držav na "oddihi" v Sovjetski zvezi.

Prvi je bil že pretekli teden Edward Gierak iz Poljske, sledili so mu drugi, vendar o tem ni bilo veliko sporočeno javnosti. "Izvestia" so objavila le, da je madžarski vodnik Janoš Kadar napravil "kratek, prijateljski" obisk koncem zadnjega tedna pri Brežnjevu na Krimu, pa se nato z letalom vrnil domov.

Nekaj dni prej je bil gost Brežnjeva češkoslovaški vodnik Gustav Husak, po vsej verjetnosti tudi Bolgar T. Zivkov in kak vodnik Vzhodne Nemčije. Le Romuni se drže bolj ob strani, ko je njihov zunanji minister preko Moskve potoval v Peking.

Brežnjev je s svojimi gosti razpravljaj, kot trdijo, o svetovni konferenci komunističnih vodnikov, ki bi jo rad skoraj sklical, pa tudi o evropski varnostni konferenci, ki je trenutno na odločitvi, in o dunajski konferenci o sorazmernem vzajemnem zmanjšanju oboroženih sil v Srednji Evropi, ki je tudi trenutno na počitnicah.

Bomba na letališču v Los Angelesu: 2 mrtva

LOS ANGELES, Kalif. — V torek zjutraj ob 8.10 je eksplodirala v prostorih za potnike na tujakšnjem mednarodnem letališču bomba, pri čemer sta bili 2 osebi mrtvi, 36 pa ranjenih. Oblasti preiskujejo, kdo naj bi bombo, ki je bila nenavadno močna, namestil v bližino urada Pan American Airlines.

Cedar Point prodan

WASHINGTON, D.C. — Znano zabavišče Cedar Point v Ohiju med Clevelandom in Tole-dom pri Sanduskyju, ki je bilo doslej last Taft Broadcasting Co. v Cincinnatiju, Ohio, je kupila The Marriott Corporation, ki ima svoj glavni stan v Washingtonu, D.C.

Cedar Point je s svojimi zabavnimi napravami po površini dvakrat večji od Disneylanda v Kaliforniji. Nova lastnica bo dala dosedanjim za vsako delnico 1.25 svoje. Skupno jih je zunaj 2.9 milijona.

Cedar Point je za leto, končano s 31. marcem 1974, navedel 23.2 milijonov dolarjev dohoda.

Mihajlov pisal Titu

Mihajlo Mihajlov je pisal Titu: Ali mi dajte možnost življenja doma ali pa me pustite zapustiti deželo.

NEW YORK, N.Y. — Pretekli terek je tukajšnji list The New York Times prinesel poročilo, da je znani bišvi profesor in pisatelj Mihajlo Mihajlov v Jugoslaviji zopet v hudih težavah. Z uradnim odlokom je moral iti iz dvosobnega stanovanja, kjer je živel skupaj s svojo materjo v Novem Sadu. Obrnil se je na predsednika Josipa Broza Tita z osebnim pismom s prošnjo, da naj mu dajo možnost življenja doma ali pa mu naj puste, da se bo izselil.

Mihajlo Mihajlov je bil obsojen pred leti v zapor, ker je razmere v Sovjetski zvezi opisal preveč črno. Nato se je zavzel še za vzpostavitev politične stranke poleg Komunistične partije v okviru demokratizacije Jugoslavije. Leta 1970 so ga pustili iz zapora, kjer je prebil nad tri leta. Prosil je za potni list, da bi zapustil Jugoslavijo, pa ga ni dobil.

Obrnil se je že tedaj na Tita in dobil od njega zagotovilo, da bo dobil primerno zaposlitev v literarnem institutu v Beogradu. V sedanjem pismu Titu pravi Mihajlov, da iz Titove obljube ni bilo nič, ostala je le mrtva črka.

NIXON BO ODPSTOPIL ŠE PRED KONCEM TEGA TEDNA

V Washingtonu so prepričani, da je Nixonovo predsedovanje ZDA pri kraju. Napovedujejo, da bo odstopil morda še danes, vsekakor pa pred koncem tega tedna. Odstop mu ne svetuje le večina vodilnih časopisov v vsej deželi, ampak tudi vodniki republikanske stranke in njegov lastni glavni stan v Beli hiši.

WASHINGTON, D.C. — Richard Nixon, ki je svojo drugo poslovno dobo kot predsednik ZDA začel s tolikimi načrti in obeti po tako mogočni volivni zmagi, ni niti dve leti kasneje na koncu svoje politične poti. Priznanje pretekli ponedeljek v sodniku J. Sirici izročenih posnetkih razgovorov v Beli hiši je podrla oporo, na katero bi mogel računati v boju proti impeachmentu in obsodbi v Senatu. Ta podpora je propadla in po sodbi sen. Goldwaterja Nixon ne bi mogel računati na podporo več kot 15 senatorjev, ko jih je potreba vsaj 34 za zavrnitev obsodbe in odstavitve. Pri takem položaju je po splošni sodbi za Nixona osebno in za deželo najboljše, če odstopi in to čim prej.

Razgovor z republikanskimi vodniki Kongresa

Predsednik Nixon je včeraj popoldne povabil v Belo hišo vodnika republikanske manjšine v Kongresu sen. H. Scotta in kong. J. Rhodesa ter sen. B. Goldwaterja, vodnika konservativnih republikancev, na katerih podporo je Nixon računal. Predsednik je hotel vedeti, kakšen je položaj v Kongresu z ozirom na impeachment in sodbu v Senatu. Vsi trije kongresni vodniki so povedali naravnost: Temen!

Po vrnitvi iz Bele hiše je sen. Scott dejal, da so Nixonu obzložili položaj v Kongresu, da pa niso nič govorili o njegovem odstopu in o okoliščinah v zvezi z njim. H. Scott je verjetno hotel na ta način zanikati trditve, da so govorili o "imuniteti" predsednika Nixona po njegovem odstopu.

Dokler je Nixon predsednik ZDA, ga ni mogoče pozvati pred sodišče ali ga pred tem tožiti,

kot privatni državljani po odstopu bi bil lahko naglo zapleten v vrsto tožb in pričanj. Zato so nekateri predložili, naj bi Kongres Nixonu s posebnim zakonom priznal "nekaznivost za dejanja, ki jih je izvršil kot predsednik ZDA". Precej glasov je proti takemu predlogu. "Čemu pomilostitev Nixonu, ko so on vstrajno upira pomilostitvi vojaških beguncev in pobeglih vpoklicancev za vietnamsko vojno?" sprašujejo.

Republikanski vodniki so po povratku iz Bele hiše včeraj pozno popoldne izjavili, da niso nič govorili o odstopu z Nixonom in da odločitev o tem še ni bila narejena.

Pritisk narašča

Zdi se, da je tudi neposredna okolica predsednika v Beli hiši začela izgubljati upanje na kako drugo rešitev kot na Nixonov odstop. K temu je začel predsednika pregovarjati sam njegov načelnik glavnega stana A. Haig. Edino družina naj bi bila še za to, da naj Nixon ostane na svojem mestu "do bridkega konca".

Danes zjutraj je AP objavila vest, da Nixonov sodelavec Price že sestavlja odstopni govor. Previdno je pri tem poudarila, da ni nujno, da bi bil ta govor tudi uporabljen.

V glavnem mestu razpravljajo že tudi o novi vladi Forda in o tem, koga bo ta izbral za svojega podpredsednika.

Tudi v Evropi, kjer do zadnjega Watergate razprav niso jemali preveč resno, so zdaj prišli do zaključka, da je Nixon opravi, da je stvarno politično že mrtev.

Nekdo iz Bele hiše je dejal sinoči: "Lahko odstopi jutri, lahko pojutrišnjem ali čez pet dni. Lahko pa se tudi skuja in reče: K vragi z vsem in se trmasti bori do kraja!"

Trije republikanski vodniki, ki so bili včeraj pri Nixonu, so dejali, da bo Nixonova odločitev na temelju "narodnih koristi". To naj bi bil nekaj častni umik "v korist dežle", ki ga je v zadnjih dneh očitno zapustila.

Zadnje vesti

ZENEVA, Šv. — Tu so se zbrali danes zopet zunanji ministri Grčije, Turčije in Velike Britanije, da nadaljujejo svoje razgovore o Cipru. K tem sta bila povabljeni tudi zastopnika ciprskih Grkov in Turkov.

TEL AVIV, Izr. — Izraelski vodniki trdijo, da je Sirija dobila v zadnjih mesecih toliko modernega orožja iz Sovjetske zveze, da je sposobna sama začeti novo vojno. Med drugim naj bi dobila tudi dve eskadri MIG 23 borbenih letal, ki jih nimajo niti sovjetski sateliti. To so najboljša lov-ska letala ZSSR.

PARIZ, Fr. — Vlada je objavila, da bo premislila svoje stališče do prodaje orožja državam na Srednjem vzhodu, ki je Sadat potrdil, da so bila libijska letala Mirage, ki jih je Francija dobavila Libiji pod pogojem, da jih ta ne bo

Iz Clevelanda in okolice

Farni festival pri Sv. Lovrencu—

V nedeljo, 11. avgusta, od 1. popoldne pa do 9. zvečer bo na šolskem dvorišču in v cerkveni dvorani pri Sv. Lovrencu festival z vsakovrstno zabavo, petjem in plesom. Na razpolago bodo okusna jedila in raznih vrst pijača. Vsi vabljeni!

Seja—

Podružnica št. 47 SZZ ima redno sejo v nedeljo, 11. avgusta, ob dveh popoldne v SND na Maple Heights. Nadzornice so prošene, da pridejo pregledat računske knjige.

Seja—

Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje ima sejo v torek, 13. avgusta, ob 2. popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road. Na dnevnem redu je razprava o izletu na državni velesejem v Columbus.

Zadušnica—

V nedeljo, 11. avgusta, ob 7. zjutraj bo v cerkvi Marijinega Vnebovzeta v Genevi, Ohio, sv. maša za pok. Marijo Strojina.

Brez vode—

Včeraj se je pokvarila čistilna naprava v vodni postaji za zahodno stran mesta. Vodovodna uprava je pozvala uporabnike, naj ne rabijo vode, dokler jo preje ne prevro. Postajo so nekaj kasneje zaprtli in del mesta in okolice je ostal brez vode. Danes zjutraj je bilo zopet vse v redu in izjavili so, da je uporaba vode iz vodovoda varna brez prekuhanja.

Palestinci sprejeli odgovornost za bombne napade v Parizu

PARIZ, Fr. — Ljudska fronta za osvoboditev Palestine je objavila, da so njeni ljudje namestili bombe pred zgradbo Judovskega socialnega sklada in pred uredništva dveh listov, ki "podpirata Jude". Bombe so eksplodirale preteklo soboto v rani uri.

Kitajsko nadzvočno letalo

HONG KONG. — Obveščevalni viri trdijo, da so kitajski strokovnjaki izdelali novo, lastno vojno letalo z brzino do 1,500 milj na uro. Serijsko bodo letalo začeli graditi leta 1976.

Doslej so Kitajci gradili svoja vojna letala po sovjetskih, delno dopoljenih modelih.

rabila ali dala komu drugemu v uporabo v vojni na Srednjem vzhodu, lani tekom okto-brske vojne na egiptskih letališčih.

NIKOZIA, Ciper. — Turške vojaške sile so razširile svoje zasedeno področje zahodno od Kirenije. Ciprske grške sile so se pred Turki umaknile brez boja.

WASHINGTON, D.C. — Odvetnik Jake Jacobson, bivši pomočnik L. B. Johnsona, je pred sodiščem izjavil, da je izročil \$10,000 podkupnine J. Connallyju za posredovanje za Zvezo mlekarškim združenju v pogledu povznanja cen mleka.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so po hudih bojih zavzeli včeraj stališče do prodaje orožja državam na Srednjem vzhodu, ki je Sadat potrdil, da so bila libijska letala Mirage, ki jih je Francija dobavila Libiji pod pogojem, da jih ta ne bo

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

- Združene države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Združenih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States: \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months
- Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months
- Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 129 Thursday, Aug. 8, 1974

Ciper in Jugoslavija

Človek bi se ob našem naslovu na prvi hip začudil in se vprašal: Kaj neki ima Ciper opraviti z Jugoslavijo? Saj si obe deželi nista blizu druga druga niti po zemljepisni legi niti po kakih drugih odnosih, recimo, političnih, gospodarskih, kulturnih itd. In vendar je vprašanje stališča Jugoslavije do reševanja ciprskega vprašanja vredno premisleka zlasti za nas Slovence, ki nam je Jugoslavija — taka ali taka — naša stara domovina.

Ciprska zadeva, kakorkoli jo obračamo, je zelo nevarna za zrušitev nekakega, vsaj navideznega, ravnotežja sil v sredozemskem prostoru. Kljub temu, da je Turčija članica NATO, stoji krepko za njo Sovjetska zveza in podpira njene agresivne vojaške korake na Cipru, ki so očitno proti interesom NATO, ker odpirajo možnost vojaške ugneditve Rusije na Cipru — a NATO je bila ustanovljena kot vojaški protitež sovjetski ekspanziji. Vsako utrjevanje ruske moči na novih postojankah pomeni za NATO njeno strateško poslabšanje in zatorej — izgubo.

Vzhodno Sredozemlje, kjer tako ugodno leži otok Ciper, je osrednje žarišče svetovnih sporov in bo tako ostalo tudi v bodoče. Zlasti se je situacija poslabšala, odkar je pred nekaj leti Sovjetija začela spuščati svoje brodogve v ta prostor in to brodogve od leta do leta postaja najmočnejša vojaška sila v vzhodnem Sredozemskem morju. O tem smo svoj čas na tem mestu že pisali in ne bomo ponavljali. Kar hočemo danes poudariti, je dejstvo, da sovjetska mornarica v Sredozemlju nima danes nobene primerne in ustrezne luke — pristanišča, ki je za trajno prisotnost ladij potrebno. Noben stroj, ki so ga izdelale človeške roke, ne more biti v rabi in aktivni službi neprestano, ne da bi se od časa do časa ustavil, skrbno pregledal, morda na kakem mestu popravil in preuredil za zopetno uporabo. Da se ustavi tek ladijskih strojev, mora ladja v pristan, v varno luk, kjer je mogoče pregled in popravilo izvršiti. Tudi v strateškem pogledu potrebuje mornarica svoje baze, v katerih je primerno zavarovana in zaščitena.

Ruska sredozemska flota takih baz v Sredozemlju nima. Ni se ji posrečilo dobiti jih od afriških obalnih držav razen v Egiptu. Odkar se je egiptovski predsednik Sadat odmaknil od Rusije in se naslonil na Ameriko, je Rusija zgubila tudi te. Kaj je Sovjetom v tem položaju bolj prav prišlo kot sedanjí spor na Cipru, iz katerega bi se s pomočjo Turčije dalo kaj napraviti za kako rusko luk na tem čudovito ležečem otoku?

Jugoslavija je edina komunistično okupirana dežela v sredozemskem bazenu, kamor ta bazen seže do nje po Jadranskem morju, in ima nekaj dobrih točk. Na njih imajo Rusi svoje oči in deloma tudi prste, a dokler se svetovno znana in priznana državniška figura sedanjega oblastnika v Jugoslaviji ne umakne, je zelo malo verjetno, da bi Sovjeti poskusili kaj več, čeravno so v stiski za pomorske luške naprave v Sredozemlju. Dobro vedo, da bi se Tito zasedbi dalmatinskih pristanišč protivil, kar bi povzročilo ponoven prelom, ki se mu sovjetska politika hoče izogniti, morda za veliko ceno. Vsekakor so ta pristanišča dosegljiva in porabna za slučaj kaknega zapleta na Sredozemlju, ki bi Rusom veleva zasedbo.

Dovolj dobro je znano, da se režim v Jugoslaviji boji sovjetske prisotnosti v oboroženi obliki — pa naj bo v kateri koli vrsti orožja. Komunisti vedo, da bi vsaka oborožena prisotnost nujno privedla v deželo obilico ruskega mošva v vseh mogočih panogah, recimo v aviaciji, prevozu materiala po suhem, morju in zraku, komunikacijski mreži itd. To bi pomenilo penetracijo sovjetskega vpliva v občutljive interne zadeve, o čemer imajo domači komunisti dovolj slabe skušnje izpred l. 1948, ko je izgon take mreže sovjetskih "strokovnjakov" iz Jugoslavije povzročil veliko krizo, ki se je končala z izključitvijo te komunistične dežele iz Kominforma in se je Tito z veliko ameriško podporo komaj rešil propada. S takšno preteklostjo v mislih se jugoslovanski voditelji vedno prizadevajo držati Ruse proč od dalmatinskih luk in pozdravijo in krepko podpirajo vsako nastalo možnost, da bi Sovjetom uspelo pridobiti kje na sredozemskih obalah kako varno mesto za pomorsko bazo, ki bi ne bila v dalmatinskih ali istrskih zalivih.

Turške zasedbe znatnega dela severne ciprske obale ne bo — kakor sedaj kaže — lahko končati, ker so zadaj Sovjeti, ki imajo pri tem svoje posebne interese. Morda iščejo tam celo zatočišče za svoje ladjeve. Bilo bi gotovo idealno, ker se dajo ožine med Ciprom in Turčijo uspešno zastražiti in kontrolirati. Tak razvoj bi šel Jugoslovanom očitno v račun, ker bi vsaj deloma odvrnil nevarnosti, ki bi jih s seboj prinesla ruska prisotnost na jugoslovanskem obrežju, kakor smo jo zgoraj opisali.

V tem smislu ima razvoj ciprske krize — vsaj v neposrednem smislu — svoj pomen za Jugoslavijo, njeno bodočo neodvisnost in vlogo v formiranju politične in gospodar-

re, da je Tito tako odločno podprl predsednika Makariosa in napadal bivšo vojaško vlado v Atenah.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

A. B. Pust: Naš slikar

Božo Pust

CLEVELAND, O. — V dnevih 26. in 27. julija je prišlo v veliko dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue nad tisoč ljudi. Prišli so od vseh strani in plasti življenja, da si ogledajo svojevrstno in morda edinstveno priliko: "Prvo samostojno razstavo slikarskih del umetnika Pusta". Naš rojak August Božidar Pust je razstavljal. Drzno in z velikim mladostnim poletom se je lotil skoraj nemogoče stvari: ogromno veliko dvorano je napolnil s slikami kot tudi z občinstvom. Prostor je sijal od barv in luči, nasmeji in navdušenje obiskovalcev je pa spremenil mrzle prostore v prijazno domačnost.

Prišli so vsi: od skromnih delovnih ljudi; domače družine z otroci, pa tja do umetniško razvijenih poslovnih ljudi mesta. V enem so se vsi strinjali: v veliki pohvali slikarju. Saj je v svoja dela ujel nekaj za vsakega. S svojim spominom na Slovenijo, katerega je mojstrsko ujel na platno, je približal upodablajočo umetnost vsakemu obiskovalcu. Vsak je v sliki videl košček samega sebe, košček svojega, danes že pozabljenega, življenja. Zaradi tega mu bo slovenska javnost v Ameriki vedno hvaležna.

Razstava slikarja Pusta je bila pravi praznik slovenstva. Vsakdo je lahko s ponosom pokazal delec svojega naroda, svojim neslovenskim znancem. S tem je slikar prekorajčil meje ozkega nacionalnega področja ter postal glasnik slovenstva široki javnosti.

Razstava je bila v glavnem razdeljena na štiri dele: študentska leta ali doba iskanja, doba strokovnega uveljavljanja in poslovnih del, upodobitev narodnih navad in življenja ter splošne pokrajinske slike Slovenije.

V prvem delu "Študentska leta" je pokazal pot akademskega razvitka. Prevladovala so predvsem študije aktov, portretov, skic anatomije, in vtisi študentskega življenja. V svinčniku in tušu je dokazal, da precizno obvlada obliko, svetlobe in sence. Njegove perorisbe pričajo o takratnem svobodnem študentskem duhu, ki se ni prišel pod oblast vsakodnevnih borbe za obstanek. Res škoda, da se iz

te dobe ni ohranilo več del.

Drugi del razstave je bil za slovensko javnost nekaj povsem novega. Dosedaj široki javnosti nepoznana plat našega rojaka Božeta je vzbudila med domačo publiko svojevrstno zanimanje. Pod naslovom "Reklama in komercijalna umetnost" je razstavljalec dokazal, da je v središču ameriškega trga. V originalnih delih, kot v tiskani uporabi, je pokazal vlogo slikarja v modernem življenju. Njegova dela reklamnih osnutkov, uvodniških ilustracij, naslovnih strani revij in poslovnih brošur, pričajo, da se lahko tudi slikar uvrsti uspešno v krog visokega profesionalnega življenja. Morda je s tem delom razstave odprl nova vrata bodočim poklicom naše študirajoče mladine.

Glavno vsebino razstave je slikar posvetil svoji rojstni domovini Sloveniji. Pod naslovom "Spominjam se Slovenije" je prikazal zbirko narodnih običajev in odlomke starega, danes že kar pozabljenega življenja. Od bogato barvanih plesalcev v narodnih nošah, mimo otrok, ki nosijo velikoonočne butare, do fantovskega vasovanja in matere pred ognjiščem je upodobil na najlepši način življenje naših ljudi. Ta rekordacija noš, navad in običajev bo še dolgo časa služila in koristila vsakemu, ki se zanima za slovenstvo. Tiskani album, ki je izšel ob tej priliki, je bil z navdušenjem sprejet. Tiskan v krasnem, večbarvnem tisku, z besedilom v angleščini, bo uporaben vsakemu ljubitelju slovenstva.

Album vsebuje deset reprodukcij večjega formata, od katerih se vsaka samostojna slika lahko uporabi za okrasitev doma ali pa kot razglednica. Album se lahko dobi v celoti vezan v ovitek, ali pa kot vsaka samostojna reprodukcija. Na razpolago je pri slikarju samemu (naslov: A. B. Pust, 1207 East 60 St., Cleveland, Ohio 44103), ali pa v slovenskih trgovinah, kot: Tony's Polka Village, 591 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, pri Vlasta's Art Gallery, 896 East 222 St., Euclid, O., 44123, in Tivoli Enterprises, Inc., 6419 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103. Naj pride v vsako slovensko hišo slovenska slika! Dosti je ljudi, ki si originalne oljne slike ne morejo nabaviti, reprodukcije si pa lahko privoščijo vsak.

Največjo pozornost je slikar Pust, tako pri ameriški javnosti, kot pri domači, žel s svojimi oljnatimi slikami. Razstavil je nad 30 pokrajinskih slik. Kot na čudežnem potovanju se je gledalec pomikal od slike do slike. Vrhovi gora, ožarjeni od sonca, gozdovi polni mistike in sanj, kozolci, ki se vzpenjajo v zlati breg, skednji polni domačnosti, tišina snežne odeje, zelena, tiho valujoča reka, blišč slapov, lju-

beznivost belih cerkva in skromnost obopnega znamenja... in še in še... Spomini, občutja, spomini. Ljudje so se po ure zadržali pred slikami, se vračali in obujali stare spomine. Bil je praznik domačnosti in v okvirju umetnosti. V svojih letih bivanja med ameriški Slovenci si je naš prijatelj slikar Božo v globino srca ogledal našega človeka. Njegova dela so tipični primer slikarja, ki živi s svojimi ljudmi. Velika večina njegovih slik je že sedaj v takem povpraševanju, da mora slikar risati po naročilu. Zanimanje publike do njegovih del priča na svoj način o uspešnosti razstave.

Cepprav je razstava vsebovala nad sto originalnih slikarjevih del, izgleda, da je slikar Pust šele v zadnjem času odkril svojo vsebino: slikar domačega življenja in pokrajinar Slovenije. S tem pa je postal naš slikar.

K prvemu velikemu uspehu A. B. Pusta naše hvaležne čestitke! — In še uspešno naprej! Zveza slov. umetnikov, Cleveland, Vlasta Radišek

Zakaj je belo vino — rjavo?

EUCLID, O. — Ameriško časopisje, tiskano v angleščini, je res, kar nam ustava in "Bills of Rights" daje: odsev svobode izražanja, da ne oziiraje se na opredelitev vsak lahko svobodno pove svojo misel, ko neko naše, slovensko "svobodomiseltvo", — ki "jamči" in "priznava" svobodnost, v dejanju — to jemlje! Če član ni po njih veri in politično opredeljen, nima pravice napake javno zavreči! Kjer naglašena svoboda se po opredeljenju — deli. Upajmo, da se bo to nekoč popravilo!

Rad pogledam, naj si bo že "The Cleveland Press" ali nedeljski "Plain Dealer", kjer so objavljena mnenja čitateljev. Pozoren sem postal na to, kar je bilo v "Plain Dealer"-ju v nedeljo, 21. julija, v sekciji AA, str. 3, natisnjeno: "Foreign aid waste endless". Kar po slovensko pomeni, da se tujezemska pomoč nenehno zapravlja! Pod sestavkom, ki je v okvirju še bolj viden, je podpisana Mrs. Marie Miller, 127 Ferris Ave., Chardon. Ona omenja, da je predsednik Nixon vprašal za 5 milijard dolarjev pomoči tujini. On hoče, da se pomaga obema, to je Izraelu, ki smo mu nakazali že 6 milijard, in Arabcem, ki so v olju tako bogati! Omenja še, da senator Henry M. Jackson razkriva, da zadnja prodaja pšenice Rusiji je stala davkoplačevalce \$370 milijonov.

Pozoren pa sem postal (kje je te podatke dobila, ne vem), kar omenja: "Jugoslavia was given over \$72,000 to find out, why white wine turns brown, and \$85,000 grant to make a study of rural road construction. The instances of wasted foreign funds are wasted aid funds, are endless."

To mora pa že biti izredno važno, da Tito za to, tako važno "znanstveno" (bi dejal rajni Ivan Molek) delo dobi ameriško pomoč! Mnenja sem, da, kjer je belo vino postalo rjavo — njega barva naj bo že taka ali drugačna, nič ne pomeni — je moral biti sod ožgan, košga navadno za žganje rabijo. V tem je moralo povzeti barvo. Tistih \$72,000 naj bi nakazali — rajše tistim, ki od pomanjkanja umirajo.

Na misel mi prihaja, ko bodo "strokovnjaki" za to važno "spremembo barve" praznili sode na račun ameriškega davkoplačevalca — kako se je nekoč na nekem vrtu prepirala skupina "znanstvenih opredeljenih", čemu je neka krogla obrnjena proti soncu, mrzla; odmaknjena od njega spodaj, pa vroča! Vse mogoče analize so učenjaki navajali in dokazovali, pa se niso mogli zediniti. Pri teh argumentih jih je pa našel vrtnar, ki je

KOROŠKI SLOVENCİ IN WASHINGTON

(Glas iz Slovenije)

Leta 1955 so zasedbene sile, Združene države, Francija, Anglija in Sovjetska zveza, podpisale v dunajskem dvorcu Belvedere državno pogodbo Avstrije, v skladu s katero so se umaknile iz države in jo zavezale k nevtralnosti. V tej državni pogodbi so pa zapopadene tudi obveznosti Avstrije, da zagotovi enakopravnost koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

Avstrijsko državno pogodbo je sopolpisala tudi Jugoslavija in s tem priznala avstrijsko južno mejo, česar predvojna Jugoslavija nikoli ni bila storila.

Toda Avstrija tega jugoslovanskega koraka nikakor ni upoštevala, tako da bi od svoje strani izpolnila obveznosti do koroških Slovencev, kakor ji nalaga državna pogodba. Se več! Vsa avstrijska politika je usmerjena v načrtno potujčevanje in zatiranje koroških Slovencev, kar se je najbolj očitno pokazalo ob pogromu na nekaj po zakonu postavljenih dvojezičnih napisov pred dvema letoma, ko je sama avstrijska policija štitala nemškutarsko toplo, ki se je vozila iz kraja v kraj in razbijala dvojezične krajevne napise.

Skoraj vseh 30 let po zadnji vojni na Koroškem vztrajno razbijajo spomenike padlim partizanom. Torej tistim, ki so po jugoslovanskih pojmihi bistvo današnje Jugoslavije.

Gre potemtakem za najhujšo žalitev na račun jugoslovanskega režima, kar bi bil po vsej logiki več kot zadosten razlog, da bi Beograd, najmanj kar bi storil, ponovno preučil priznanje južne avstrijske meje. Toda v tridesetih letih se ni zgodilo nič. Pač, se je, toda ne na Koroškem, kjer so odpravili dvojezične šole in uganjajo do Slovencev pravi teror. — Spomenikov padlih sovjetskih vojakov se v Avstriji, zelo poučno, ne upa dotakniti nihče.

Teh trideset let je tudi za preproste in pol izobražene Slovence, pa tudi trmaste ali v slovensko romantiko zagledane dovolji, da so začeli sumiti, ali mogoče nimata Dunaj in Beograd v pogledu Slovencev prav skladnih interesov (in skupaj z njima tudi Rim). Naj izginijo Slovenci na Koroškem in v Trstu, ostanejo le še jugoslovanski Slovenci, ki bodo za ves svet le notranja jugoslovanska zadeva — Jugoslovani. Kako lepo, mar ne?

Zato lahko ostajata avstrijska državna pogodba ter Londonski sporazum (glede Trsta) ravno v pogledu obvez do Slovencev neizpolnjena? Tudi divjanje nacističnih elementov na Koroškem Beograda nikakor ne moti? Zato Ljubljana (po nalogu Beograda) dirigira, naj se zamejski Slovenci vključujejo v tuje napredne stranke, kjer se že vsa povojna leta potujčujejo? Kako lepo lahko služi mednarodna marksistična ideologija za prikrivanje nacionalističnega pritiska. Slovenec pa naj verjame (saj je preprost)! Vse te mednarodne pogodbe o obvezah do Slovencev služijo tistim, ki jih hočejo potujčiti, edino še za alibi.

Politika je nekoliko bolj zvita reč. Vedno gre za to, kdo bo ko ga ukanil. In Slovence prenašajo dobro okrog, izrabljajo njih zaverovannost v eno ali drugo

Prezirljivo so ga opozorili — da se on na take "znanstvene" reči nič ne razume... Pa jim je "uganko" rešil. Rekel je, da je pred par minutami kroglo obrnil, da spodnja (zdaj vroča), je spodaj, obratno pa mrzla na vrhu.

Ne vem, kdo bo v Washingtonu, kjer naše žepa na tak način praznijo, zaobrnil, da bo šla pomoč tja, kjer je res potrebna! Čas pa je dozorel, da ameriški davkoplačevalec začne razmišljati — kam njegov dolar gre?

ideologijo. Prenašajo in prenašali so; toda nobena zemlja stvar ni večna.

Nedavne izjave Rima v zvezi s cono B, ki je Italija noče priznati Jugoslovanom, kažejo dovolj jasno, da se Beograd uštevava v svoji politiki do Slovencev, ker so Italijani pripravljeni iti naprej in se ne zadovoljiti s Trstom, v katerem so bili končno zatrti Slovenci.

Neizpolnjena avstrijska državna pogodba je Sovjetski zvezi lahko zelo dober razlog, da vkoraka skozi Avstrijo v Slovenijo in s tem odreže Jugoslovane od Zahoda. Take načrte je letos v dunajskem tisku razgrnil nekdanji obrambni minister češkoslovaške Dubčkovske vlade general Jan Sejna, ki je bil po agresiji na Češkoslovaško l. 1968 pribežal na Zahod.

Neizpolnjene obveze do koroških in do primorskih Slovencev, ki imajo namen, da slovenstvo počasi izgine in da se s tem vprašanje samo reši, niso torej le nedolžna krajevna zadeva, ampak prikrito žarišče mednarodne napetosti.

Tega se v Washingtonu očitno niso jasno zavedali, ko je ameriška vlada na spomeniko ameriških Slovencev o zatiranju koroških Slovencev odgovorila, da je to vprašanje zaenkrat zadeva Avstrije in Jugoslavije. Kako ti dve to zadevo rešujeta, smo bili pravkar razložili; toda ne glede na to, ameriška vlada je podpisnica avstrijske državne pogodbe in je, četudi druge podpisnice tega ne delajo, pod častjo dolžna skrbeti, da se avstrijska pogodba v celoti izpolni. Tudi v obvezah do koroških Slovencev, kajti pogodba je celota in nedejljiva.

Tudi ne glede na ugled Washingtona nastaja hipoteka, ki utegne prinesiti zelo neljube posledice na tem, za Evropo strateško tako važnem položaju, kot je Slovenija. Gre končno tudi za to, kaj mislijo tisti, ki se jih te zadeve neposredno tičejo, kaj mislijo Slovenci.

Ako bi se naši slovenski ljudje po svetu, katere tako vztrajno hvalimo, kakšne tako vztrajno bili dosegli, zanimali, da pride v svetovni tisk resnično stanje o slovenstvu na Koroškem in Primorskem in vse posledice, ki jih lahko ta hipoteka ima za svetovni mir, bi bile vlade podpisnice verjetno prisiljene pritisniti na Avstrijo, da začne izpolnjevati obveze do koroških Slovencev. Svet se bo končno prenehal predajati utvari, da bodo to vprašanje najbolj rešili Dunaj, Beograd in Rim. Poleg velike politike je potrebna tudi mala.

O. u. — Gornji sestavek je poslal AD rojak iz Slovenije s prošnjo za objavo brez podpisa, ker "ne mara imeti doma sitnosti". Priobčujemo ga kot "glas iz domovine".

KOROŠKA KOLEDNICA

S Koroške pozdrave
prinašamo,

vas za botre vprašamo.

"Mal' položi dar"

je veljalo včas,

danes pa za botra

vsakdo se lahko oglasi.

Bit' zaničevan, to je srcu

znano,

pomagašno skupno celiti

koroško rano.

Za ljubezen našo bratje

naj zvedo,

na stečaj naj roke, srca

se odpro.

Nagrada za muhe

ANKARA. — V turškem mestu Cizre so muhe postale takšna nadloga, da je mestna uprava obljubila lepo denarno nagrado za vsak kilogram pobitih in oddanih muh.

Nagrada je tolikšna, da lahko štiričlanska družina z njo živi

KOZOLEC — Slika povzeta iz barvnega likovnega albuma

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE JOLIET, IL 60434

Since 1914...

...the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Participating in the Catholic Communications Foundation.

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Joseph L. Drasler
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Matthew Kochevar
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Nancy Owen
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

KULTURNA KRONIKA

Ob izidu dr. Koblarjeve "Slovenske dramatike"

ljarski vajenec.

Gledališko življenje je Koblarja zanimalo od mladih nog. Že v svojem domačem kraju se je bil lotil odrskega dela. Vodil je domači oder pri fari. Kot študent je pozneje z veseljem režiral igre, katere so bili v onih časih prirejali v počitnicah slovenskih katoliških dijakov, organizirani v Slovenski dijaški zvezi, po podeželskih odrih. Ker mu je dostikrat zmanjkalo ustreznih odrskih del, je kmalu začel prevajati igre iz tujih jezikov v slovenščino.

Zanimanje za slovensko dramatiklo je ohranil tudi v času svojega študija na dunajski univerzi, kjer se je vpisal na slavistiko in klasično filologijo. Med prvo vojno je moral tudi on k vojakom. Po njej je postal profesor na enem izmed ljubljanskih srednjih šol, nato pa na Dunju. Mimo tega je kmalu postal urednik Doma in sveta, osrednje revije slovenskih katoliških pesnikov, pisateljev in znanstvenih delavcev. Leta 1929 je postal pri Slovenskem radiju v Ljubljani najprej dramski in kulturni referent, od 1. 1935 pa sploh vodja vsega programa in tudi njegove uprave. Kot tak je zlasti poskrbel tudi za to, da so v tistih letih na njem preigrali ves domači slovenski odrski in v glavnem tudi tuji repertoar. Kot tak je nujno spremljal zlasti tudi vse delo ljubljanskega Narodnega gledališča, njegovo vodstvo, režiserje, igralce ter sploh ves razvoj slovenske Talije.

L. 1919 je že začel Koblar v ljubljanskem katoliškem dnevniku "Slovenec" objavljati ocene gledaliških predstav v Narodnem gledališču, v reviji "Dom in svet" pa pregleda vsega našega duhovnega življenja, v kolikor se je to razodevalo z osrednjega slovenskega odra. Pred lo-

dveh knjigah (I. 1964, II. 1965) pod naslovom "Dvajset let slovenske dramatike". Prva knjiga je zajela njegove odrske ocene in pregleda iz let od 1919 do 1930 odnosno od 1930 do 1939. Prvenstveno za potrebe slovenske srednje šole je Koblar izdal v zbirki "Klasje" leta 1951 "Starejšo slovensko dramo", l. 1954 pa še "Novejšo slovensko dramo".

Mimogrede bodi omenjeno še to, da je v prvem času po zadnji vojni Koblar na dramski visoki šoli pri Glasbeni matici v Ljubljani nekaj let predaval dramaturgijo in zgodovino gledališča.

"Slovenska dramatika", I. in II. knjiga, ki mi je dala povod za te informativne besede o dr. K., pomeni, upam, da ne trdim preveč, uspešen zaključek Koblarjevega literarno-zgodovinskega pisanja o slovenski dramatiki. Naj bi prijatelji odra med nam segli po njem in ga pridno študirali!

J.S.

V Evropi imajo ženske malo besede

Čeprav imajo v večini evropskih držav volivke večino, so v parlamentih slabo zastopane. Največ jih je na Danskem: med 179 poslancev je 28 žensk; sledi Nizozemska, kjer je od 205 poslancev 20 žensk. V Zapadni Nemčiji jih je med 518 poslancev 30, v Angliji med 630 poslanci 26, v Luksemburgu med 56 dve, v Italiji med 630 dvajset, v Belgiji med 206 šest itd.

HOW TO PROTECT YOUR VACATION HOME FROM FIRE.

Everyone dreams of building a home away from home. But if your vacation home is in or near a forest you have to be extra careful with fire. So here are just a few simple rules to remember.

WATCH OUT FOR TREES. Always be sure to remove any part of tree that comes within 10 feet of the opening of a chimney or stovepipe. And be sure that any tree near or overhanging your home is cleared of dead or dying wood.

LOOK OUT FOR WIRES. The wires carrying the electricity to your home can cause a fire if not properly maintained. So be sure to call your local power company if there are wires rubbing against tree branches or the roof of your home.

SCREEN YOUR CHIMNEY. It wouldn't be a vacation without a roaring fire in the fireplace. But sparks from your chimney can wander into nearby brush if they're not controlled. So always attach a non-flammable screen to the top of your chimney or stovepipe. And be sure the openings in the screen are no more than 1/2 inch in size.

CUT BACK THE BRUSH. Dry grass, brush, weeds and branches lying around your home are dangerous. So pick the dry branches. And cut back the dry weeds and brush. So in case a fire does start near your home, you'll have a ready-made fire break.

Please. Follow these simple rules the next time you visit your vacation home. So you'll have a forest and home to visit again next year.

A Public Service of This Newspaper & The Advertising Council

Trgovci z mamili so spretni

Iz opijskega trikotnika peljejo skrivne letalske zveze do razpečevalcev mamil v raznih evropskih prestolnicah.

John Morris in John Hung, visoka policijska uradnika britanske kronske kolonije, sta prišla iz Hongkonga v Evropo, da bi v stikih s policijami raznih dežel poskušala priti na sled eni največjih tihotapskih mrež za mamila. O hongkonški zvezi je znano le to, da predeluje surove opij iz zlatega trikotnika na tromeji med Tajsko, Burmo in Laosom ter ga po skrivnih poteh pošilja v evropske dežele. Hongkonško zvezo, ki pošilja mamila tudi na zahodno obalo ZDA, je zelo težko odkriti, vsaj doslej so odpovedale vse običajne metode. Vtihtapljeni agenti, ki naj bi prišli na sled vodjem organizacije, so odkrili le nekaj manj pomembnih ljudi.

Prenašalci mamil ubirajo dokaj nenavadna pota. Če bi hoteli carina pregledati prav svo prtljago na hongkonškem letališču Kaitak, kjer vzleti na dan okoli 70 letal, bi prišlo do zastojev v zračnem prometu. Tako pregleduje le po določenem ključu, po uspehu pri tem pa lahko izračuna obseg tihotapskega prometa v kovčkih z dvojnim dnom.

Kurir potuje najprej v kako severnoafriško deželo, kjer svoja kovčka preusmeri v to ali ono zahodno evropsko prestolnico.

Med postankom v Madridu, Lizboni, Parizu ali na Dunaju se

v okrepčevalnici sestane z namščencem letalske družbe in mu izroči listek za prtljago. Kovčka potem po kopnem potujejo do cilja, mamila preprodajo in razdeljujejo lastniki ali nameščenci raznih gostišč.

Policija je poskušala vtihtapiti svoje ljudi tako v Evropi kakor v hongkonških predelovalnicah, vendar doslej brez omembe vrednega uspeha. Hongkonška policija je javnost pozvala k sodelovanju.

VESTI IZ SLOVENIJE

Varovanje okolja

Zavod za zaščito človekovega okolja in kolektiv trboveljske termoelektrarne sta se dogovorila o gradnji 380 m visokega dimnika. S tem bi saje odvajal v višje plasti ozračja in zračni tokovi bi jih odnesli po zraku.

V zadnjih letih se je močno ogrozilo zdravje prebivalcev in je bilo nujno iskati novih rešitev iz te situacije. Zasavčani pa bodo na svoj dimnik tudi ponosni, saj bo najvišji v Evropi.

Kmečki turizem

Po novih predpisih bodo kmetje, ki se žele ukvarjati s turistično dejavnostjo, dobivali kredite pod enakimi pogoji kot za naložbe v kmetijstvo. Po podatkih kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacij bi kmetje že letos radi vložili v objekte, namenjene turizmu, kakih 65 milijonov dinarjev. Od tega bi naj zbrali polovico sami, 10% bi jim zagotovile hranilne kreditne službe, 40% pa banke. Republike in občine so dolžne zagotoviti nadomestilo za del obresti, ki bi pri tolikšnih letošnjih kreditih znašali 1.75 milijona.

Idrijski rudnik v krizi

Idrijsko gospodarstvo je v zadregi, ker je ostanek dohodka porastel le za 5% v enakem razdobju lani. Do tega je prišlo predvsem zaradi izgube v rudniku živega srebra in hotela Bor na Črnem vrhu. Predsednik občinske skupščine Cveto Suligoj je dejal, da je rudnik živega srebra v krizi, ki se ne zrcali le v izgubi zaradi nizkih cen živega srebra na svetovnem trgu, ampak tudi v nizkih osebnih dohodkih zaposlenih, v nazadovanju razvoja rudnika in podobno.

Krvodajalci

Slovinci sodimo po krvodajalski vnemi v sam vrh svetovnega merila. V Evropi so pred nami le Finci. Lani so člani Rdečega križa prepeljali na transfuzijske postaje 85.000 krvodajalcev, kar pomeni, da je vsak dvajseti Slovenec krvodajalec. Zdravstveni službi je tako omogočeno skoraj nemoteno delo in razvoj.

Pred nekaj tedni jo je z letaki ter po radiu in televiziji opozorila na močan vonj po očetni kislini, ki se sprošča pri 12 ur trajajoči predelavi opija.

Polijsko poveljstvo je uvedlo tudi "vročo linijo", po kateri naj ga obvesti, kdor bi zaznal tak vonj. Pričakujejo, da bodo morali preveriti vsaj sto sporočil, preden bodo odkrili eno ali dve izmed skupno 30 rafinerij na območju Hongkonga.

Obveščevalcem se obetajo nagrade do 1500 dolarjev. Tajnost je seveda zadržana, kajti sicer bi z obveščevalci kmalu obračunali ubijalci po naročilu, ki so v službi hongkonške mreže za razpečevanje.

MALI OGLASI

CONDOMINIUM FOR SALE
Built 5 yrs. ago as a condo, not a changed over apt. 2 bedr., 1 1/2 baths, central air. Built-ins. Secluded off Babbit Rd., Euclid, with pool. Currently rented for \$200 a month. Renter would like to stay 1 more yr. past October. \$23,000.
486-5684

(x)

Help Wanted — Female

Female Help Wanted
Domestic - Mature - Live in - Private Room, TV and Bath - Salary - 2 Small Children - Own transportation - Call 464-7150 after 4:00 p.m.

—(132)

WOMAN WANTED
To live in and care for elderly woman. Call after 7 p.m.
942-9250

(x)

ZENSKA POMOČNICA

V restavraciji v mestu, splošno delo, pet noči v tednu. Plača po dogovoru. Kličite v ponedeljek do petka 432-1717 Mrs. Hom.

—(132)

Cleaning Woman

\$2 per hour, 5 to 11 p.m. Downtown. Call 781-2412

(x)

BARMAID

Must speak English. Own transportation. Lyndhurst area. Days. Call after 6, 486-0059

(130)

MALE HELP WANTED

JANITOR WANTED
Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available.

(x)

HELP WANTED

Permanent Mold Aluminum Foundry
Second Shift (3:00 p.m. - 11 p.m.)
Experienced Man
2 Shell Core Operators
1 Band Saw Operator
Will Train
6 Molders

High base wages plus incentive, hospitalization, group insurance, steady work. Call Mr. Hoppman at 587-3440 or apply to him in person at General Aluminum Mfg. Co., 5446 Dunham Road, Maple Heights.

(131)

POMETAC DOBI DELO
in druge vzdrževanje, prvi siht, starejši moški. Angleščina ni potrebna.

ENGORE MFG. CORP.

4310 Carnegie Ave.
vprašajte za Mr. Dan Marcus
(130)

WELDER

Braze brass and steel.
Light work
E. 36th & Perkins
431-7873

(130)

MACHINIST

Or tool maker with experience making tools or dies.
E. 36th & Perkins
431-7873

(130)

Help Wanted Male or Female

Help wanted Male or Female Night cleaning at the Cleveland Stadium. Good hourly rate. Contact

SANITAS SERVICES

1800 E. 30 St. 621-7500
(130)

Moški in ženske

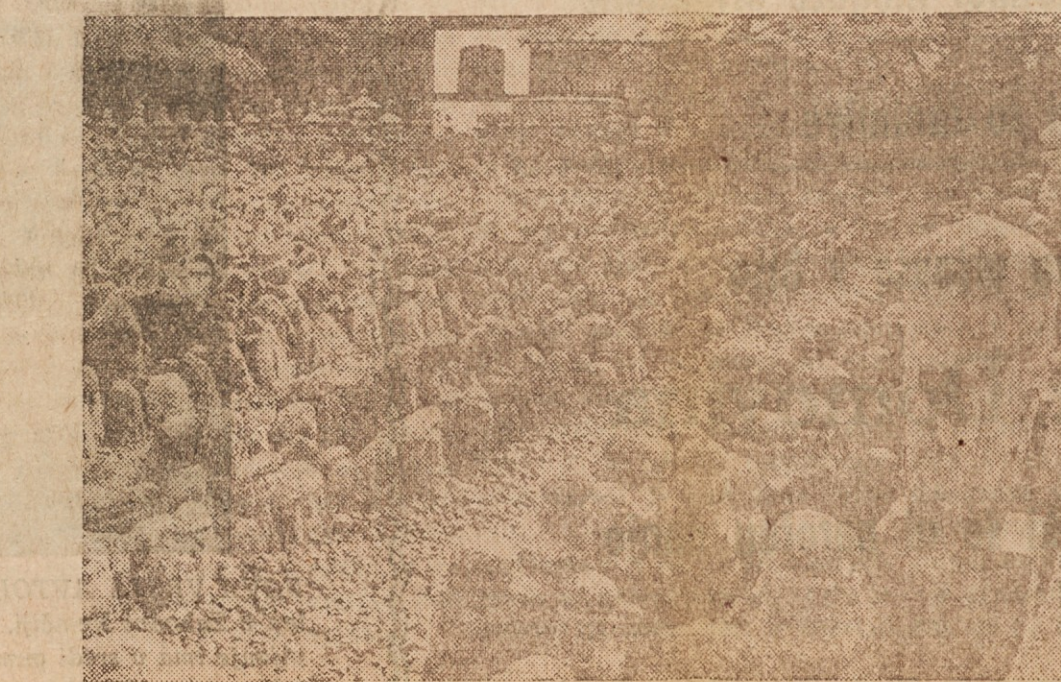
Iščemo moške in ženske za čiščenje in pometanje. Ni treba izkušnje. Dobre obrobne koristi.

RICHMAN BROS. CO.

Kličite 431-0200 Ext. 259
(130)

MALE & FEMALE HELP WANTED

GENERAL FACTORY HELP
Light assembly or machine work
E. 36th & Perkins
431-7873

TIŠOČI BUD — Na dvorišču Nembutsu-ji templja v Kyotu na Japonskem je okoli 7.000

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

Tone je prav nazorno podal svoje poročilo in je sklenil:

"Saj bi ga ne bil udaril, a ker je tako grdo rekel o Mini, sem mu pa moral puščati kri."

"Kaj je pa rekel o tvoji sestri?"

"No, sem mislil, da že veste. Rekel je: 'Mina počenja vse to samo zato, ker je vaša ljubica.'"

"Moja — ha — kaj? To je rekel? Prav bedasto se je izrazil."

"Bedasto pa prav nesramno! Zato je pa prejel zaslužene batine."

Molče je šel učitelj s Tonetom. In tudi Tone je molčal, ker je pričakoval kake pridige. Novak pa mu je raztreseno segel v roko in dejal:

"Mina te ne bo nič kaznovala. Le pojdi domov, Tone, lačen si!"

Ko je Tone dobil sestro v veži, ji je zaklical: "Učitelj Novak te pristrčno pozdravlja in sporoča: Gorje ti ga, če me nabiješ!"

Mini so se zaiskrile oči.

"No, prav tako pač ni rekel."

"No, pa podobno! In Mina, daj, pozabi vse in kaj jedače mi daj, sem strašno lačen!"

Mina mu je dala jesti. Za to večerjo je dobil vsak po eno jajce, Tone, zvesti oproda, pa dvojce...

Loka je doživela velikansko novico: Kovač je zadel z eno od srečk, ki so mu še ostale, petdeset tisoč dinarjev.

Tone je prinesel to novico iz šole domov. Mina je bila vesela. Kovaču je privoščila to srečo. Tonetu pa je povedala:

"Vidiš, Tone, deset srečk sem kupila od kovača. Tisto, ki je bila izžrebana, sem pa pustila."

"Kdor je nesrečen pri igri, je srečen v ljubezni!" je odvrnil Tone, ki je znal vse polno takih pametnic.

Mina se je razveselila in rekla, da bo tisto reč glede orglic že še premislila. Fant ji je bil bližji in bližji. Slutila je, da bo ta njen varovanec nekoč njen nenadomestljivi življenjski tovariš.

Kovač je v svitu svoje sreče sedel na naklu. Na ognjišču ni gorelo. Dvoje kmetov, ki sta prišla konja podkovat, je kovač odslovil. Da ne more delati, da je bolan, da mu leži na živcih. Ves dan je taval okrog in tih-tal krog svoje hiše, spet sedal na naklo, napadal ga je hud kašelj in tudi sicer je bil ves bolan. Slednjič je mislil, da ga bodo zvili srčni krči in to bo prekletstvo bogastva, o katerem je tolikrat bral.

Popoldne se je slekel in legel v posteljo. Mrzlica ga je stresala, dasi je bilo toplo julijsko vreme. In lice, polno črnih brazdic, ga je skelelo. Tisoč načrtov mu je šlo po njegovih od razbijanja utrjenih, topih možganih. Le kaj naj počne s tem ogromnim denarjem! V glavi se mu je isknilo, kladiiva so udarjala v njej. A ta kladiiva niso kovala

železa, kovala so rdeče zlato. Kovač je stokal ne le od telesnih bolečin, marveč tudi od skrbi.

Težko je, če je človek bogat. Morda bodo ponoči prišli vlomilci, misleč, da ima že ves dobiček doma. Od najrazkošnejših načrtov se mu je razburkana duša spet in spet vračala v njegove sedanje razmere. Saj je bil dober človek in hotel je, da so tudi drugi deležni njegove sreče. Stari Milnikovi materi v ubožnici bo dal dve sto dinarjev; tistemu revčku Pepetu bo kupil nove hlače. Svoji ženi, dasi mu ni bila nič pri srcu, bo kupil kožuhovinasto kočmajko. Da, če bi ne bilo zdaj njegove boljše polovice! Otrok tako in tako nista imela — pa bi zdaj, ko je

bogat — zasnil Boštjanovo Mini! To je kapitalna ženska, edina v vasi, s katero se izplača poročiti. Pa to seveda ne gre. Tak kaj? Kovač je postal častihlepen. Zmeraj je bilo v mestnem časopisu, kadar je kdo kaj zadel. Doslej je bilo največ po tisoč dinarjev. Smešna vsota! Kako bodo pa zdaj poročali? Takole bo:

"Kakor smo z gotovostjo zvedeli, je zadel glavno srečko Francišek Klander, kovaški mojster v Loki. Iskreno nas veseli,

da je bila gospa Fortuna tako naklonjena temu poštenemu, izbornemu rokodelskemu mojstru. Čestitamo mu iz vsega srca zaradi zasluženega uspeha, čestitamo tudi v imenu številnih bralcev, najštevilnejših pa onkraj loških gora."

To bo prišlo v list. Ze v soboto bo vsak bral črno na belem. Pet izvodov bo kupil, izrezal poročilo, ga prilepil na lepko in dal v okvir. Eno tako sliko bo obdržal zase, ena bo visela v Vogelnicovi gostilni, eno

bo poklonil Boštjanovi Mini, eno bo poslal svojemu bratu rudarju, eno pa naj dobi Novakova mladinska zveza, da bo za zgled poznejšemu rodu.

Od teh častilakomnih, nekoliko malenkostnih načrtov so mu splavale misli spet v daljo.

Slednjič, ko se je ure in ure boril sam s seboj, se je srečni človek domislil, da bi prodal kovačnico, se preselil v mesto in ondi živel od obresti. Proj seveda se bo slavnostno poslovil od Loke. Vsi tisti norci, ki niso hoteli dati treh dinarjev petdeset za njegovo srečko, se naj do smrti kesajo in se sramujejo svoje neumnosti!

V temnem kotu ognjišča je sedel peklenšček in se mu sp-

koval.

S tem peklenščkom je imel kovač že dosti opravka. Časih, kadar je predolgo počival na nakovalu, mu je mežikal peklenšček iz črne dolbine in rekel: "Kovač, ti si lenuh!" Ali — če je hotel kdaj v krčmo, je siknil peklenšček za njim: "Kovač, ti si nemaren zanikrnez!" Ta peklenšček je bil kaj neprijeten gost. Jelševnik je dejal nekoč kovaču: "Peklenšček ni drugega ko tvoja slaba vest. Morda je tvoj prijatelj."

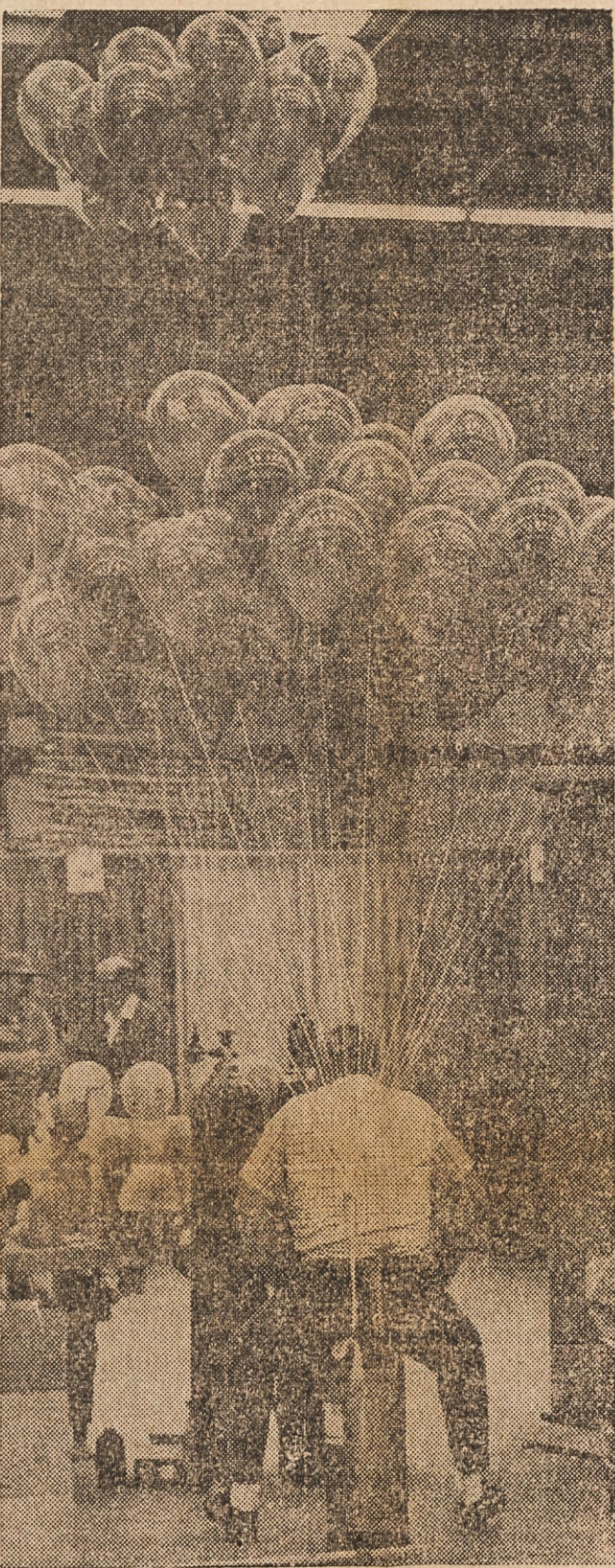
In zdaj je ta tovariš prav oga-bno žvečil konec svojega lastnega repa in se mu rogal: "Da bi od obresti živel? Oho, kovač! Ob vse boš, ob vse! Kdor hitro obogati, tudi brž izgubi!"

Ostudna prikazen je bil ta peklenšček na ugaslem ognjišču. Kovač se je še pol ure valjal po postelji, nato je premagal vse skušnjave in glasno zavpil v temo: "Kaj misliš, da se te bojim, ti črna živina? Petdeset tisoč dinarjev imam. Kovačnice ne bom prodal. Dobil si bom dvoje pomočnikov in sam bom prodajal srečke po Loki in okolici. Boš videl, ti bedak, kako bo moja kupčija cvetela!"

(Dalje prihodnjič)

Z A S M E H

Otroci se igrajo. Jaka: "Poglej, Ančka, sod bom preskočil." Ančka: "Prava figa, saj je prazen."

PRIPRAVLJEN ZA VZLET? — Tako vsaj izgleda Roy Scouts tekom letne prireditve v Kansas City, ko ponuja naprodaj balončke.

JUDOVSKA GVERILA? — Rabin Meir Kahane, ki je pred leti ustanovil v New Yorku bojovito Judovsko obrambno zvezo, pa se kasneje preselil v Izrael, zagovarja ustanovitev judovske gverile, ki naj bi se borila z arabsko po vsem svetu.

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

MACHINISTS

Want

Opportunity

Responsibility

Knowledge

New operation needs machinist with good mechanical background. Will train in some phases. Start at the beginning and progress. Work with a leader. Make application to: Consolidated Cork Bldg.

NATIONAL CAN CORP.

Rt. 287 South Randolphville Road
Piscataway, N.J.
or call: T. Hyland at 201-752-4062 (130)

NOVICE- z vsega svela

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

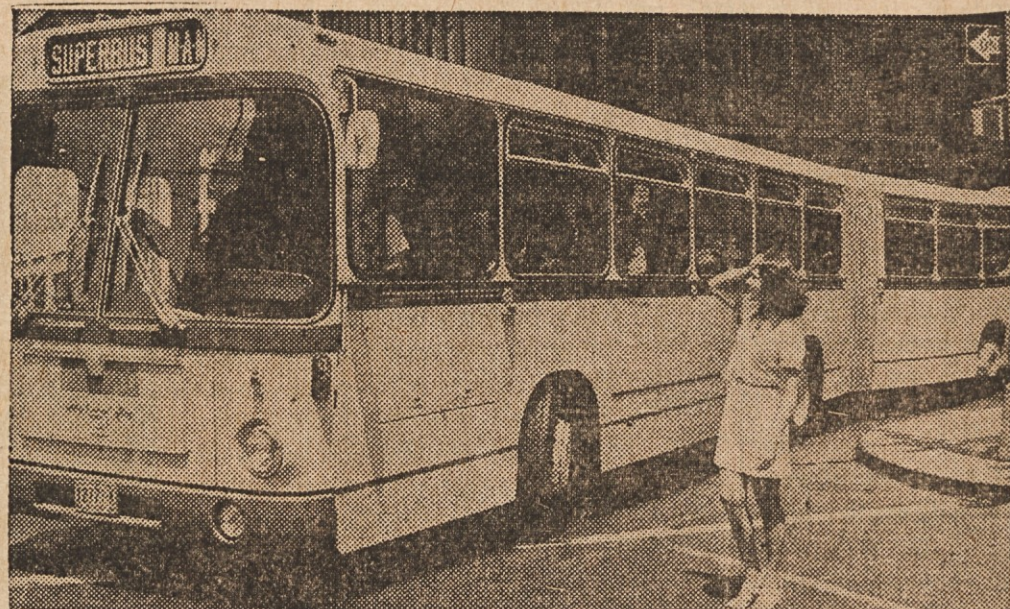
Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Posebna prodaja! Žametna posteljna pregrinjala z malimi napakami

14.97 ozka, brez napak21.99
polna, brez napak26.99
kraljičinska, brez napak31.99

Vse mere

Razkošna posteljna pregrinjala za poletno eleganco. Krasno mešan žamet iz rayona in bombaža, pralen, ne potrebuje likanja. S težkimi franžami na robih, Male napake ne motijo uporabe na noben način. Zlata, modra, avokado, vinsko rdeča ali škrlatna. (Navedite prvo in drugo izbiro barve.) Dept. 94 gospodinjiski proračun. Vse prodajalne.

NOVA VRSTA AVTOBUSA — Slika kaže "superbus" na cesti New York Cityja, izdelan v Zahodni Nemčiji. Bus je nekaj ožji od ameriških, pa 14 čevljev daljši. Za lažje zavijanje ima v sredi gumijasti vložek, ki omogoča krivitev vozila na ostrih ovinkih. Avtobus stane \$85,000 in ga preskušajo. V njem je prostora za 63 potnikov.